

Tisková zpráva CZECH FOREST think tank (16. 2. 2021)

KŮROVCOVÁ KALAMITA ROZHODNĚ NESKONČILA KŮROVEC V ROCE 2020 NAPADL 35-40 MIL. KŮBÍKŮ DŘÍVÍ A ŠKODY ČINÍ 44 MILIARD KORUN

CZECH FOREST think tank odhaduje, že v roce 2020 bylo kůrovcem napadeno 35-40 mil. kubíků smrkového dříví a škody způsobené nízkou výkupní cenou kůrovcového dříví a předčasným zmýcením porostů dosáhly 44 miliard korun.

Kůrovcová kalamita se v roce 2020 díky obrovskému nasazení vlastníků a správců lesů i lesnických firem a živnostníků (navýšení kapacit proti normálnímu stavu na dvojnásobek), ale pravděpodobně i díky průběhu počasí proti původním předpokladům zpomalila. Přesto byl rok 2020 obdobím s největší plochou lesů napadenou kůrovci v historii a situace je stále velmi vážná. Stále hrozí riziko dalšího rozvoje kalamity téměř na celém území ČR.

ODHAD OBJEMU NAPADENÝCH POROSTŮ V ROCE 2020

Za rok 2020 sice ještě nejsou k dispozici data ČSÚ o těžbě dříví, ale podle předběžných dat správců lesů, hodnocení situace prostřednictvím monitorovacích letů a zejména porovnáním výsledků analýz satelitních snímků lesů prezentovaných na www.kurovcovamapa.cz lze očekávat, že **objem a plocha porostů napadených kůrovcem bude vyšší oproti roku 2019.**

Nynější analýzy a kvalifikované odhady ukazují, že **objem napadených stromů za rok 2020 dosáhne hodnoty 35-40 mil. m³.** Jedná o 30násobek průměrných ročních kůrovcových těžeb za období 1990-2015.

V meziročním srovnání analýzy satelitních snímků **došlo k nárůstu plochy kalamitní těžby na území ČR zhruba o 25 % a plochy souší o více než 35 %.** Dalším parametrem ukazujícím na nárůst těžby je podle prvních odhadů nárůst exportu kůrovcového dříví.

Mezi hlavní kalamitní oblasti stále patří Vysočina (s celkovou zásobou smrku před kalamitou cca 57 mil. m³) a sousední kraje, ale riziko rozvoje kalamity lze vidět plošně na celém území ČR. Specifickým případem je okolí NP České Švýcarsko, kde došlo k rozvoji kůrovcové gradace na celém území národního parku s následným masivním poškozením porostů v širokém okolí.

ODHAD ŠKOD

K výpočtu odhadu škod byla použita nižší hodnota odhadu objemu kůrovcem napadených porostů za rok 2020 (35 mil. m³) a průměrná data o cenách dříví vycházející z konkrétních faktur několika vlastníků a správců lesů za rok 2020. Znaleckým výpočtem je **celková škoda (ztráta z příjmů) vlastníků a správců lesů v ČR za rok 2020 vyčíslena na 44 miliard korun**, z čehož škoda na výnosech činila 30 miliard korun a ztráta z předčasného zmýcení 14 miliard korun.

Škody, které vlastníkům a správcům lesů vznikají, byly za roky 2017-2019 významně kompenzovány příspěvkem Ministerstva zemědělství. Lze tedy konstatovat, že pokud bude tento příspěvek vlastníkům a správcům lesů poskytnut i za rok 2020, bude možné výši škody o výši této podpory ponížít.

PROGNÓZA PRO ROK 2021

Rok 2021 bude pravděpodobně z hlediska boje s dopady extrémně suchých a teplých let 2018 a 2019 rozhodující. Mnohým vlastníkům se již v roce 2020 podařilo kalamitu úspěšně zbrzdít, což ukazují například data některých velkých vlastníků a správců lesů u nichž v roce 2020 sice **neklesl objem zpracovaného kůrovcového dříví, ale významně klesl objem dříví, které se nestihlo zpracovat a z něhož se kůvec dále šířil.**

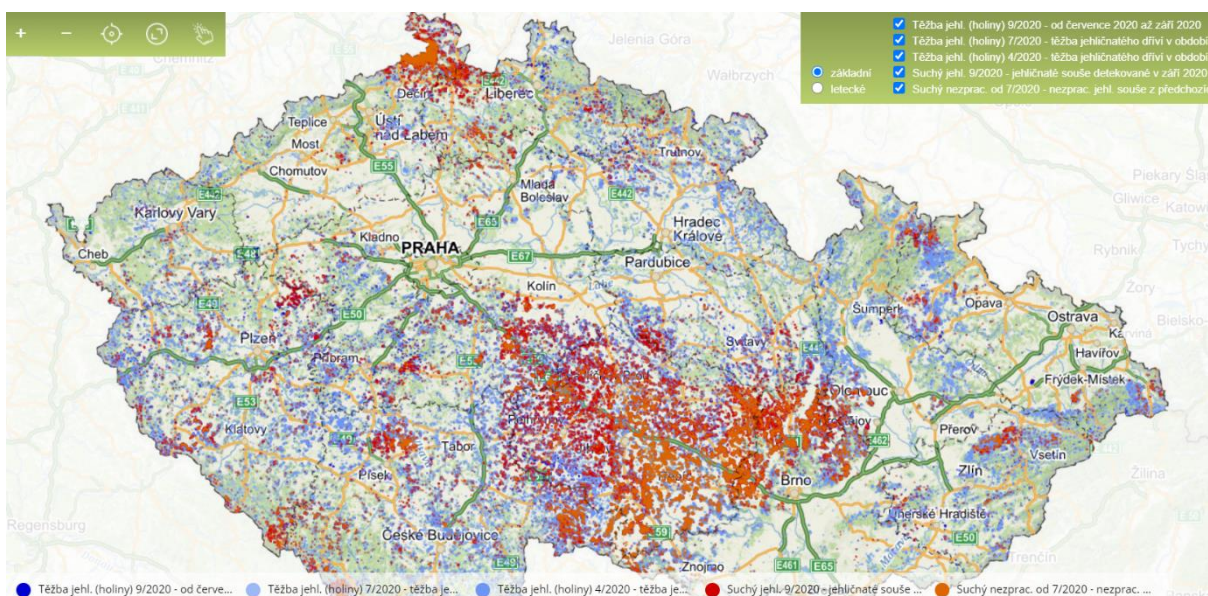
Do roku 2021 vstupujeme v situaci, kdy kůrovcová kalamita zasáhla největší plochu lesů v historii, kůrovcová těžba dosahuje historických maxim a populace lýkožrouta smrkového v lesích je stále extrémní. **Riziko šíření kůrovcové kalamity je proto stejné nebo lehce vyšší než v roce 2020.**

V případě pro lesy příznivého počasí lze v roce 2021 očekávat postupné zpomalení šíření kůrovcové kalamity a napadení porostů zhruba v objemu pohybujícím se okolo 20 mil. m³.

Pokud by přišel další extrémně teplý a suchý rok, který by umožnil kůrovci 3 generace, potom bychom se mohli rychle vrátit k nárůstu napadení porostů v násobcích předchozích let.

Již při představení prognózy počátkem roku 2020 jsme uvedli, že budeme velmi rádi, pokud se odhady nenaplní. I když se tak stalo a napadení porostů v roce 2020 je zhruba o 30 % nižší oproti původní prognóze, přesto se dále jedná krizový stav, který nemá v historii českého lesnictví obdoby a vyžaduje dlouhodobé nasazení na úrovni lesnického provozu i státní správy lesů.

SHRNUTÍ	
Proč se kůrovcová kalamita zpomaluje	Proč je situace dále kritická
<ul style="list-style-type: none"> - obrovské nasazení personálů vlastníků lesů a lesnických firem - nalezení nových trhů pro odbyt kalamitního dříví, mírné zvýšení cen - srážkově a teplotně průměrný rok 2020 s chladným jarem znamenajícím, že kůrvec nestihl 3 generace - doplnění vláhy postupně zvyšuje schopnost porostů se kůrovci bránit - aktivní využívání nových metod v ochraně lesa - podpora MZe 	<ul style="list-style-type: none"> - odhadovaný objem napadeného dříví v roce 2020 ve výši 35-40 mil. m³ je nejvyšším objemem v historii a 30násobkem průměrných kůrovcových těžeb v období 1990-2015 - i přes veškerou snahu se nepodařilo všechno kůrovcové dříví v roce 2020 zpracovat a riziko dalšího šíření kalamity v roce 2021 je stále extrémně vysoké - riziko rozvoje dalšího rozvoje kalamity přetrvává na celém území ČR - obrovský kalamitní základ přezimujícího lýkožrouta smrkového na jehož populaci nemají mrazy zásadní redukční vliv - ponecháním smrkových porostů bez zásahu v NP České Švýcarsko došlo k masivnímu napadení okolí

Kurovcovamapa.cz: Těžby jehličnatých porostů od 4/2019 do 4/2020 a plocha detekovaných jehličnatých souší za stejné období.

Kontakt:

Ing. Jan Příhoda

Předseda CZECH FOREST TT, z.s.

T: 604 211 167

E: info@czechforest.cz